

عنوان مقاله:

وضعیت معاملات مضطر در حالت سوءاستفاده از اضطرار (با مطالعه تطبیقی در حقوق ایران و اصول قراردادهای تجارت بین المللی)

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های حقوقی گواه، دوره 3، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

سید مصطفی سعادت مصطفوی - عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام

علیرضا نورآبادی - کارشناس ارشد حقوق خصوصی

خلاصه مقاله:

اکثر حقوقدانان معتقدند که قانون مدنی در باب سوء استفاده از اضطرار حکمی ندارد و ماده ۲۰۶ نیز شامل چنین وضعیتی نمی شود. بر این اساس نظریات گوناگونی در باب معاملات مضطر در حالت سوء استفاده از اضطرار ارائه گردیده است که در پنج محور خلاصه می شود: ۱. صحت معامله ۲. صحت معامله با حق فسخ برای مضطر ۳. عدم نفوذ معامله ۴. تعدیل معامله توسط قاضی ۵. بطلان معامله. طبق اصول قراردادهای تجارت بین المللی، در مواقعی که از شرایط اضطرار، سوء استفاده می شود، باید در صحت چنین قراردادهایی شک نمود و آن را غیرنافذ دانست و یا برای مضطر حقی را قائل شویم که بتواند از طریق دادگاه، تعهدی را که به طور متعارف، گزافه می نماید، در حد مطلوبی تقلیل و تعدیل نماید. به نظر می رسد هیچ یک از نظریات فوق به تنهایی نمی تواند تمام معاملات مضطر را پوشش دهد. بر این اساس، باتوجه به اقسام معاملات سوء استفاده از اضطرار، باید معاملات مضطر در این حالت را به دو دسته تقسیم نمود؛ در حالتی که خود متعامل جهت معامله، برای مضطر شرایط اضطراری ایجاد می کند و در اثر معامله مزبور نیز ضرری متوجه مضطر می شود، در این صورت به نظر می رسد نظریه مناسب، عدم نفوذ معامله باشد چرا که رکن مادی اکراه تحقق یافته است. اگر ایجاد شرایط اضطراری توسط متعامل که موجب ورود ضرر به مضطر شده است، سبب شود که مضطر برای رفع شرایط اضطراری دست به معامله با شخص دیگری غیر از متعامل بزند، در این صورت به نظر می رسد معامله ی وی صحیح است چرا که نمی توان ایجاد شرایط اضطراری توسط متعامل را به معامله مضطر با شخص ثالث مرتبط کرد و اصل نسبی بودن قراردادهای در این زمینه حاکم می شود.

کلمات کلیدی:

مضطر، سوءاستفاده از حق، سوءاستفاده از اضطرار، حدیث رفع

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1262265>

